



KOMUNIKOVÁNÍ STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY117

Veronika Nováková

450593, Psychologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.

Datum odevzdání: 1. 5. 2016

Fakulta sociálních studií MU, 2014/15

Pro svou seminární práci jsem si vybrala výzkum zabývající se vlivem užívání marihuany na vznik psychotických poruch s názvem „Prospective cohort study of cannabis use, predisposition for psychosis, and psychotic symptoms in young people“ (Henquet et al., 2004) v porovnání s článkem „Psychotické problémy jsou s marihuanou častější“, který jsem našla na internetové stránce s názvem osel.cz.

Studie se zaměřuje na vliv, který má užívání konopí více než pětkrát za život u mladých lidí, na vznik psychotických symptomů, současně v závislosti na jejich predispozici. Jednalo se o prospektivní výzkum trvající čtyři roky, který zkoumal 2437 osob, z nichž 51% byli muži. Zkoumané osoby měli věkový průměr 18,3 let na počátku výzkumu a 21,3 let na konci. Výzkum využil pro sběr dat, která byla upravena o pohlaví, věk, socioekonomický status, užití dalších návykových látek a trauma z dětství, diagnostický rozhovor M-CIDI neboli „Munich-Composite International Diagnostic Interview“. Ve vzorku zkoumaných osob bylo 424 jedinců, kteří měli psychotický symptom, z nichž 82 na počátku výzkumu užilo marihuanu více než pětkrát a 342 jedinců, kteří s marihuanou nepřišli do styku. Zároveň zde bylo 174 osob, kteří měli více než dva psychotické symptomy, z nich užilo marihuanu celkem 44 jedinců. Závěrem studie bylo, že užívání marihuany v mladém věku zvyšuje riziko vzniku psychotických symptomů, které je zároveň silně ovlivněno skutečností, zda daná osoba má k těmto symptomům predispozice. Rozdíl v riziku vzniku psychotických symptomů v závislosti na užívání marihuany u jedinců, kteří predispozice k psychotickým poruchám nemají, činil po upravení dat 5,6%, kdežto u osob s predispozicemi se jednalo o 23,8%. Poměr šancí, po upravení dat mimo jiné o depresi na počátku a na konci výzkumu a zároveň o predispozice k vzniku symptomů, činil 1,53 s intervalem spolehlivosti 95%.

Internetový článek na stránce osel.cz , který pro podporu své hypotézy, která je včleněna do poněkud strohého názvu „Psychotické problémy jsou s marihuanou častější“, použil zmíněný výzkum, avšak hodnoty, které jsou ve studii shrnuty v tabulkách, pojal po svém. Článek se opírá o tezi, že výzkum „zjistil, že během čtyř let se u 21% vyznavačů marihuany psychotické problémy vyskytly. Zatímco u osob, které marihuanu neužívaly, se tyto problémy vyskytly jen v 15%.“ Ve skutečnosti se však tyto hodnoty týkaly nikoli procenta osob, u kterých se symptomy vyskytly, nýbrž rizika vzniku psychotických symptomů

v závislosti na konzumaci marihuany s předpokladem, že tyto osoby nemají predispozici k jejich vzniku. Tutéž chybu nalezneme i v posledním odstavci týkající se závislosti vzniku psychotických symptomů na jejich predispozici u jednotlivých osob, kde autor tvrdí, že „*U nich (tedy těch co spadaly do zmíněné desetiny z celku), se u kuřáků marihuany vyvinul psychotický symptom u více než poloviny z nich (51%).*“ Zde nás mimo gramatických chyb může zaujmout, že autor článku počet osob, které měli predispozici k vzniku symptomů, kterých bylo 225, včlenil do jedné desetiny, což by znamenalo, že z celkového počtu 2436 osob „vyškrtl“ 186 jedinců. Zároveň se údaj 51% týká opět rizika vzniku psychotických symptomů v závislosti na konzumaci marihuany s predispozicemi k jejich vzniku, nikoli procenta jedinců z daného celku.

Článek poukazuje na slabinu výzkumu, která se týká toho, že výsledky studie zahrnují symptomy, které nejsou natolik závažné, jako symptomy provázející psychózy dle čtvrtého vydání Diagnostic and Statistic Manual of Mental Disorders, avšak již nezmiňuje další slabiny výzkumu, které studii znehodnocují, jako je například skutečnost, že na počátku autoři zjišťovali predispozici pro psychotické problémy podle vlastních výpovědí jednotlivých zkoumaných osob, kdežto po čtyřech letech pomocí diagnostického rozhovoru M-CIDI. Dalším důležitým aspektem výzkumu, který není v článku zmíněn, je skutečnost, že se neprokázala kauzální souvislost mezi predispozicemi k vzniku psychotických poruch a zvýšeným předpokladem k užívání konopí.

Internetový článek se sice věnuje negativnímu vlivu užívání marihuany na zdraví člověka, avšak informace, které čerpá z původní studie, jsou zcela zkreslené. Procenta, která v článku autor uvádí, jsou vzaty bez kontextu pouze ze závěrečné tabulky a jejich interpretace je nesprávná. Autor navíc nepřipouští existenci negativ výzkumu, která výsledky znehodnocuje.

Práci přijímám.

Vít Gabrhel

Henquet, C., Krabbendam, L., Spauwen, J., Kaplan, Ch., Lieb, R., Wittchen, H. Os, J.
(2004) Prospective cohort study of cannabis use, predisposition for psychosis, and psychotic
symptoms in young people . *Bmj*, 48,D-01187.

<http://www.osel.cz/1031-psychoticke-symptomy-jsou-s-marihuanou-castejsi.html>